

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 79Ek/187/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121215323
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Ivanko, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2021:6121215323.2

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica, v exekučnom konaní: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o. so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, proti povinnému: B., nar: XX.XX.XXXX, R. XXXX/XX, XXX XX U. o vymoženie 302,26 eura s príslušenstvom, o sťažnosti oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 79Ek/187/2021 zo dňa 16. 02. 2021, takto

rozhodol:

I. Sťažnosť oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 79Ek/187/2021 zo dňa 16. 02. 2021 z a m i e t a .

II. Oprávnený n e m á nárok na náhradu trov konania o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 79Ek/187/2021 zo dňa 16. 02. 2021.

o d ô v o d n e n i e :

1. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica, vydaným vyšším súdnym úradníkom, sp. zn. 79Ek/187/2021 zo dňa 16. 02. 2021 súd návrh oprávneného na vykonanie exekúcie podľa § 53 ods. 3 písm. f) bod 4. Exekučného poriadku zamietol, keď dospel k záveru, že exekučný titul je materiálne nevykonateľný z dôvodu neplatného uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy.

2. Proti uzneseniu podal oprávnený včas sťažnosť, ktorú odôvodnil predovšetkým tým, že v rámci vykonaného posúdenia neboli zistené a preukázané žiadne dôvody pre zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie podľa § 53 ods. 3 písm. f) Exekučného poriadku; exekučný súd dospel k záveru o neplatnosti rozhodcovskej zmluvy v rozpore so zákonom č. 244/2002 Z.z. a exekučný súd pri posudzovaní platnosti rozhodcovskej zmluvy z pohľadu ochrany spotrebiteľa a aplikácie ustanovenia § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka dospel k záveru, ktorý je v rozpore so zákonom a rozhodovacou činnosťou (okrem iného) aj jemu nadriadeného súdu.

3. Podľa § 202 ods. 1 druhá veta zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), sudca v exekučnom konaní koná a rozhoduje, ak ide o rozhodnutie, proti ktorému je prípustné odvolanie, a o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka.

4. Podľa § 250 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení zákona č. 87/2017 Z.z. (ďalej len „CSP“), ak nie je sťažnosť dôvodná, súd sťažnosť zamietne.

5. Po preskúmaní sťažnosti oprávneného proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka dospel súd k záveru, že bola podaná včas, ale je v celom rozsahu nedôvodná. Sudca po preskúmaní napadnutého uznesenia vyššieho súdneho úradníka dospel k záveru, že skutkový stav veci bol zistený správne, z takto zisteného skutkového stavu bol vyvodený správny právny záver, ktorý bol náležitým spôsobom odôvodnený. Aj keď sa sudca stotožňuje s dôvodmi uvedenými v napadnutom uznesení a podľa § 202 ods. 2 Exekučného poriadku nemusí rozhodnutie obsahovať odôvodnenie, na zdôraznenie správnosti uvádza dôvody, pre ktoré nepovažuje rozhodcovský rozsudok za vykonateľný exekučný titul.

6. Rozhodcovská zmluva, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu na konanie a rozhodovanie v spore medzi oprávneným a povinným bola uzatvorená ako samostatný dokument. Pokiaľ má byť rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom právom akceptovateľná ako prejav jeho zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 M Cdo 9/2012 zo dňa 16. 01. 2013). Oprávnený tvrdil, ale nepreukázal, že by išlo o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súdna kontrola je možná aj za stavu, že zmluvný vzťah hlavný a vedľajší bol vyjadrený v samostatných listinách. Nie je dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine, ak nebola preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne si dohodnúť, aby prípadné spory bol oprávnený riešiť rozhodcovský súd, v danej veci predformulovaný na tlačive dodávateľa. Podstatou individuálne nevyjednanej rozhodcovskej zmluvy je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia. Vychádzajúc z obsahu rozhodcovskej zmluvy je zrejmé, že jediné skutočnosti, ktoré sa do rozhodcovskej zmluvy dodatočne dopisovali (tzn. tie, ktoré neboli vopred formulárovo pripravené dodávateľom), boli: číslo zmluvy, údaje o dlžníkovi (meno, priezvisko, adresa trvalého bydliska a dátum narodenia), deň a miesto podpisu zmluvy a podpisy zmluvných strán. Samotný obsah a jednotlivé náležitosti rozhodcovskej zmluvy boli vopred pripravené dodávateľom (oprávneným) a spotrebiteľ (povinný) ich nemohol ovplyvniť. Na tejto skutočnosti nič nemení ani tvrdenie oprávneného, že v zmysle znenia rozhodcovskej zmluvy táto nemala byť podmienkou uzatvorenia a vykonávania zmluvy o revolvingovom úvere (t.j. „hlavnej“ zmluvy). Toto vyhlásenie je totiž nevýrazne zakomponované do ostatného textu rovnako ako aj prehlásenie, že spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy. Táto skutočnosť vzbudzuje pochybnosti o tom, že spotrebiteľ sa skutočne oboznámil s obsahom rozhodcovskej zmluvy a následkami jej uzatretia, čo umocňuje, že zmluva bola podpísaná v rovnaký deň, ako zmluva o revolvingovom úvere a teda nie v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale už na samom začiatku zmluvného vzťahu, kedy jej spotrebiteľ nemusel prikladať vyšší význam, keď jeho vôľa smerovala primárne k uzatretiu hlavnej zmluvy a získaniu úveru. Preto predformulovanie určitých náležitostí dodávateľom v písomnej forme do rozhodcovskej zmluvy na samostatnej listine ešte neznamená, že tomu skutočne tak aj je a že spotrebiteľ mal možnosť odmietnuť uzavrieť rozhodcovskú zmluvu.

7. Rozhodcovská zmluva nie je individuálne dojednaná, nakoľko v ustanovení § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka je zakotvená vyvrátiteľná právna domnienka, že každá zmluva medzi spotrebiteľom a dodávateľom sa nepovažuje, pokiaľ nie je poskytnutý dôkaz opaku, za dojednanú individuálne, ale sa považuje za zmluvu štandardnú. Túto domnienku nie je povinný vyvracať spotrebiteľ ani súd ale dodávateľ. Rovnako čl. 4 smernice 93/13/EHS zakotvuje, že keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že zmluvnú podmienku dojednal individuálne, dôkaz tohto tvrdenia zaťažuje predajcu alebo dodávateľa. Bolo teda na oprávnenom ako dodávateľovi, aby preukázal, že povinný ako spotrebiteľ mohol odmietnuť uzavretie rozhodcovskej zmluvy bez toho, aby to malo pre neho nepriaznivý následok spočívajúci v neposkytnutí peňažných prostriedkov. Tvrdenia oprávneného o individuálnom dojednaní rozhodcovskej zmluvy vyvracia už samotná rozhodcovská zmluva, ktorú nerobí individuálne dojednanou iba skutočnosť, že je pripravená na samostatnej listine a tiež ustanovenie rozhodcovskej zmluvy o tom, že spotrebiteľ môže od nej jednostranne odstúpiť. Ak by sa zmluvné strany dohodli na jej uzatvorení, potom jednostranné odstúpenie stráca svoj význam.

8. Zo znenia rozhodcovskej zmluvy síce vyplýva, že spory medzi účastníkmi zmluvného vzťahu nemusia byť riešené len v rozhodcovskom konaní, ale aj v súdnom konaní, ide ale len o zdanlivú alternatívu, pretože výber spočíva na žalobcovi, ktorým je vo väčšine prípadov práve dodávateľ, ako veriteľ. Ten sleduje riešenie sporov práve v rozhodcovskom konaní, čo je aj dôvod, pre ktorý rozhodcovskú zmluvu naformuloval. O doložku, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ riešil spory výlučne v rozhodcovskom konaní ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Dôsledkom rozhodcovskej zmluvy, ktorá je svojou podstatou taktiež spotrebiteľskou zmluvou je, že spotrebiteľovi je odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak dodávateľ podá voči spotrebiteľovi žalobu na ním vopred vybranom rozhodcovskom súde. Spotrebiteľovi je tak odopretá možnosť brániť svoje práva

vo všetkých sporoch, v ktorých sa domáha svojich práv v rozhodcovskom konaní dodávateľ. Znenie rozhodcovskej doložky neodporuje síce doslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby predmetné ustanovenie dodržané nebolo, teda zákon obchádza (in fraudem legis).

O obchádzanie zákona ide vtedy, ak je právnym úkonom dohodnuté niečo, čo síce nie je so zákonom v priamom rozpore, avšak svojimi dôsledkami sleduje cieľ, aby zákon nebol dodržaný (nálež Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL.ÚS 16/95 zo dňa 24. 05. 1995). Obchádzanie zákona spočíva vo vylúčení právne záväzného pravidla správania sa zámerným použitím prostriedkov, ktoré samy osebe nie sú zákonom zakázané, v dôsledku čoho sa nastolený stav javí z hľadiska pozitívneho práva ako nenapadnuteľný. Konanie in fraudem legis predstavuje postup, keď sa niekto správa formálne podľa práva, ale tak, aby zámerne dosiahol výsledok právnou normou zakázaný alebo nepredvídaný a nežiaduci (nálež Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 314/07 zo dňa 16. 12. 2008). Rozhodcovská zmluva núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu vo všetkých prípadoch ak bude vystupovať na strane žalovaného a vzdať sa tak ústavného práva na spravodlivý proces pred nezávislým súdom, ak sa dodávateľ bude voči spotrebiteľovi domáhať svojich práv pred rozhodcovským súdom. Rozhodcovský súd je súkromnoprávnym orgánom, ktorý neoplyva atribútmi nositeľa verejnej moci. Aj keď rozhodcovská zmluva je tzv. nevýhradná, možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna. Pokiaľ má spotrebiteľ postavenie žalovaného, tak v prípade žaloby na rozhodcovskom súde si už nemôže zvoliť všeobecný súd. Vychádzajúc zo znenia rozhodcovskej zmluvy je zrejmé, že dodávateľ už od počiatku sleduje jej koncipovaním riešenie prípadných sporov rozhodcovským súdom za účelom reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa.

9. Nesúlad rozhodcovskej zmluvy s § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka potvrdzuje samotná rozhodcovská zmluva, ktorá vo všetkých prípadoch, ak dodávateľ podá žalobu voči spotrebiteľovi na rozhodcovskom súde, núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť právomoci rozhodcu vybraného dodávateľom a spôsobuje tak nemožnosť riešiť svoj spor s dodávateľom na všeobecnom súde.

10. Obdobné závery exekučného súdu v iných veciach boli posudzované aj Ústavným súdom Slovenskej republiky, ktorý uznesením IV. ÚS 371/2018-43 zo dňa 20. 06. 2018 sťažnosti obchodnej spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., odmietol ako zjavne neopodstatnené. Poukazy oprávneného na dve rozhodnutia Okresného súdu Banská Bystrica považuje preto súd za nenáležité a rozporné s rozhodnutím ústavného súdu.

11. Z vyššie uvedených dôvodov sudca podľa § 250 ods. 1 CSP v spojení s § 202 ods. 1 Exekučného poriadku sťažnosť oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 79Ek/187/2021 zo dňa 16. 02. 2021 vydanému vyšším súdnym úradníkom zamietol, keď sa stotožnil so záverom, že rozhodcovský súd nemal právomoc na vydanie exekučného titulu, keď rozhodcovská zmluva uzatvorená medzi oprávneným a povinným je absolútne neplatná, následkom čoho je oprávneným predložený exekučný titul nevykonateľný, a preto podľa § 53 ods. 3 písm. f) bod 4 je daný dôvod na zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie.

12. O trovách konania v časti rozhodovania o podanej sťažnosti oprávneného rozhodol súd podľa § 262 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP za použitia čl. 4 ods. 2 CSP tak, že v konaní o oprávneným podanej sťažnosti neúspešný oprávnený nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 CSP).

Dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti tomuto uzneseniu nie je prípustné (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku).